

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

دانشکده علوم سیاسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

در رشته ی مطالعات منطقه ای

عنوان

نقش آمریکا در سیاست های دفاعی امنیتی اروپا پس از فروپاشی

اتحاد جماهیر شوروی

استاد راهنما

دکتر طاهره ابراهیمی فر

استاد مشاور

دکتر حسین دهشیار

پژوهشگر

محمد ولی پور

تابستان ۱۳۹۲

تقدیم به:

پدر و مادرم که زحمات بسیاری کشیده و از ابتدا مرا در این مسیر یاری نمودند.

تقدیر و تشکر:

بر خود لازم می دانم از استاد گرامی خانم دکتر ابراهیمی فر که با صبر و حوصله بنده را هدایت نمودند و همچنین آقای دکتر دهشیار که بنده را مورد لطف خود قرار دادند، تشکر و برای ایشان آرزوی موفقیت نمایم.

تعهد اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب محمد ولی پور دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد به شماره دانشجویی ۹۰۰۸۰۴۳۵۱ در رشته مطالعات منطقه ای که در تاریخ ۹۲/۶/۳۱ از پایان نامه خود تحت عنوان نقش آمریکا در سیاست های دفاعی - امنیتی اروپا پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی با کسب نمره ۱۸ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم :

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق رو پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و درموردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه ، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام ، مطابق ضوابط و رویه های موجود نام منع مورداستفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام .

۲- این پایان نامه قبلا برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است .

۳- چنانچه بعد از فراغت تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و .. از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوز های مربوط را اخذ نمایم .

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت .

نام و نام خانوادگی

تاریخ و امضاء

باسمه تعالی

در تاریخ ۹۲/۶/۳۱

آقای محمد ولی پور دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مطالعات منطقه ای از پایان نامه خود دفاع نموده و با
نمره ۱۸ به حروف هجده و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
فصل اول: کلیات تحقیق	۴
۱-۱- بیان مساله تحقیق	۵
۱-۲- اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن	۶
۱-۳- اهداف تحقیق	۸
۱-۴- سوالات تحقیق	۸
۱-۵- فرضیه تحقیق	۹
۱-۶- متغیرهای تحقیق	۹
۱-۷- تعریف مفاهیم	۹
۱-۸- روش تحقیق	۱۱
۱-۸-۱- روش گردآوری اطلاعات	۱۱
۱-۸-۲- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات	۱۲
۱-۹- ادبیات و پیشینه تحقیق	۱۲
۱-۱۰- قلمرو تحقیق	۱۵
۱-۱۱- محدودیت های تحقیق	۱۵
۱-۱۲- سازماندهی تحقیق	۱۵
فصل دوم: چارچوب نظری تحقیق : نظریه هژمونی لیبرال	۱۸
مقدمه	۱۹
۲-۱- آمریکا قدرت هژمون یا یکجانبه گرا	۲۰
۲-۲- اروپا و یکجانبه گرایی آمریکا	۲۱
۲-۳- نئولیبرالیسم (نهادگرایی نئولیبرال)	۲۲
۲-۴- نظریه وابستگی متقابل	۲۵

۲۶	نظریه هژمونی لیبرال در تعاملات دفاعی امنیتی فرآتلاتیکی
۲۸	نتیجه گیری
۲۹	فصل سوم: تاریخچه سیاستهای دفاعی و امنیتی در اروپا
۳۰	مقدمه
۳۰	۳-۱- تاریخچه شکل گیری سیاست دفاعی - امنیتی اروپا
۳۳	۳-۲- تحول در ساختار امنیتی اروپا
۳۵	۳-۳- تحقق سیاستهای دفاعی و امنیتی در اتحادیه اروپایی
۳۵	۳-۳-۱- ایجاد ارتش مشترک اروپایی
۳۶	۳-۳-۲- مواضع انگلیس، آلمان و فرانسه برای ایجاد ارتش مشترک اروپایی
۴۰	۳-۳-۳- همکاری فرانسه و انگلیس در ساختار نوین دفاعی اروپا
۴۳	۳-۳-۴- بازگشت فرانسه به شاخه نظامی ناتو
۴۵	۳-۴- انگیزه های مهم اروپا جهت همگرایی دفاعی
۴۶	۳-۵- گرایش اروپا به سوی دفاع مستقل
۴۹	۳-۶- تهدیدها و چالش های امنیتی جدید در اتحادیه اروپایی
۴۹	۳-۶-۱- تروریسم
۵۱	۳-۶-۲- سلاح های کشتار جمعی
۵۲	۳-۶-۳- جرائم سازمان یافته
۵۴	۳-۶-۴- مهاجرت
۵۶	۳-۶-۵- منازعات منطقه ای (قومی - نژادی)
۵۷	نتیجه گیری
۵۹	فصل چهارم: سیاست های دفاعی - امنیتی در اروپا
۶۰	مقدمه
۶۱	۴-۱- سیاست های دفاعی - امنیتی در اروپا
۶۷	۴-۲- دیدگاه های کشورهای بزرگ اتحادیه اروپایی نسبت به سیاست های دفاعی
۷۰	۴-۳- نقش فرانسه و انگلیس در تدوین سیاست های دفاعی امنیتی در اروپا

۴.۳.۱- همکاری انگلیس و فرانسه در همگرایی دفاعی امنیتی اروپا.....	۷۳
۴.۴- موفقیت اتحادیه اروپایی در ارائه یک همکاری دفاعی و امنیتی.....	۷۵
۴.۵- تاثیر سیاست دفاعی - امنیتی بر مدیریت بحران در اروپا.....	۷۷
۴.۶- ساختار دفاعی امنیتی مشترک اروپایی.....	۸۱
۴.۷- سیاست دفاعی - امنیتی مشترک اروپایی از طریق ماموریت های مدنی (ESDP).....	۸۳
۴.۸- مأموریت حاکمیت قانون توسط اتحادیه اروپا در کوزوو (معروف به EULEX).....	۸۵
نتیجه گیری.....	۸۸

فصل پنجم : نقش آمریکا در ساختار دفاعی - امنیتی اروپا.....

مقدمه.....	۹۳
۵.۱- شکل گیری ناتو و نقش آمریکا در ترتیبات امنیتی اروپا.....	۹۴
۵.۲- تاثیر سیاست دفاعی - امنیتی اروپا بر رابطه آن با ناتو و آمریکا.....	۹۹
۵.۳- امنیت اروپا در پرتو همکاری بین اتحادیه اروپایی و پیمان ناتو.....	۱۰۳
۵.۳.۱- نقش آمریکا و پیمان ناتو در ارتقای امنیت اروپا.....	۱۰۳
۵.۳.۲- سیاست های جدید آمریکا در حفظ پیمان ناتو.....	۱۰۵
۵.۳.۳- وابستگی دفاعی امنیتی اروپا به آمریکا.....	۱۰۸
نتیجه گیری.....	۱۱۰

فصل ششم : چالش ها و اختلافات آمریکا و اروپا در سیاست های دفاعی امنیتی اروپا.....

مقدمه.....	۱۱۳
۶.۱- اختلافات آمریکا و اروپا بر سر دفاع مستقل اروپایی.....	۱۱۴
۶.۱.۱- تلاش آمریکا در جهت حفظ ساختارهای دفاعی امنیتی اروپا.....	۱۱۸
۶.۱.۲- اختلاف اروپا و آمریکا نسبت به جایگاه آتی ناتو.....	۱۲۱
۶.۲- چالش های ساختاری اروپا و آمریکا و ناتو.....	۱۲۳
۶.۲.۱- اختلاف بر سر سیاست درهای باز ناتو.....	۱۲۳
۶.۲.۲- اختلاف بر سر گسترش ناتو به شرق.....	۱۲۵
نتیجه گیری.....	۱۲۷

۱۲۹.....جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

۱۴۲.....فهرست منابع

مقدمه

پایان جنگ سرد و فروپاشی نظام دوقطبی معادلات امنیتی در صحنه بین‌المللی را بر هم زد. مسئله نقش ناتو در محیط امنیتی جدید که عاری از خطر شوروی کمونیستی شده بود، به یکی از بحث‌انگیزترین مباحث این دوران تبدیل شد. هر چند با از بین رفتن تهدید شوروی، ناتو به نوعی با بحران مشروعیت مواجه گردید، ولی رویدادهای بین‌المللی همچون جنگ خلیج فارس و بحران‌های یوگسلاوی، ضرورت حفظ ساختار ناتو را مورد تأکید قرار می‌داد.

با فروپاشی نظام دوقطبی گرایش به سمت ایجاد یک همکاری نظامی مشترک امنیتی از سوی اروپا آشکار شد که در این بین، نقش کشورهای بزرگ اروپایی چون انگلیس، آلمان و فرانسه حائز اهمیت می‌باشد. بعد از جنگ سرد ارتقای همگرایی امنیتی و دفاعی اروپا و تکوین یک سیاست مستقل امنیتی و دفاعی برای اروپائیان از اهمیت زیادی برخوردار شد. پایان جنگ سرد از قدرت شوروی سویالیستی کاست و سبب شد تا میدان مانور این کشور در عرصه بین‌الملل هرچه بیشتر محدود شود. از پایان جنگ سرد، همواره بر نقش اتحادیه اروپا به عنوان یک بازیگر سیاسی و نظامی که قادر به تاثیرگذاری بر امور جهانی باشد، تأکید به عمل آمده و بر همین اساس این بحث مطرح شد که اتحادیه اروپا باید از ابزار امنیتی و دفاعی مستقل برخوردار باشد.

مقوله امنیت و دفاع اروپایی در قالب «سیاست امنیتی و دفاعی اروپا»^۱ در سال ۱۹۹۹ در جریان نشست شورای اتحادیه اروپا در کلن رسمیت یافت. البته تا قبل از تدوین این سیاست نیز

^۱ European Security and Defense Policy (ESDP)

تلاش‌هایی در مقوله امنیت و دفاع مشترک از سوی اروپائیان به انجام رسیده بود که برخی بنا به دلایل مختلف و یا کاستی‌های موجود به نتیجه دلخواه نرسید و برخی نیز سر منشاء طرح‌های بلند پروازانه تر گردید. روسای شش کشور بنیانگذار جامعه اروپایی بعد از تلاش برای ایجاد «جامعه دفاعی اروپا» در سال ۱۹۵۸ که با مخالفت مجلس ملی فرانسه راه به جایی نبرد، در نشست سران در ۲ دسامبر ۱۹۶۹ در لاهه ایده ایجاد یک همکاری تقویت شده در مقوله سیاست خارجی را به بحث گذاشتند و وزرای خارجه خود را به بررسی امکان همگرایی نزدیک تر در این مقوله مامور نمودند که نهایتاً بعد از ارائه گزارش ۲۷ اکتبر ۱۹۷۰ که به «گزارش داوینیون» معروف است، یک برنامه همکاری موسوم به «همکاری سیاسی اروپا»^۱ ایجاد گردید. این برنامه در واقع پیش درآمد «سیاست خارجی و امنیتی مشترک» اتحادیه اروپاست که سال‌ها بعد تدوین گشت.

پایان گرفتن جنگ سرد و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی باعث تغییر در نظام سیاسی و امنیتی اروپا شد. واقعیت این است که در برهه پس از جنگ سرد دیگر تهدید شوروی به معنای گذشته وجود نداشت که آمریکا به عنوان نیروی بازدارنده آن عمل کند. مسائل امنیتی اروپا بیشتر داخلی بودند، درگیری نژادی همسایگان، مسائل قومی و کشتار دسته جمعی، مهاجرت‌های غیر قانونی، تبهکاری‌های سازمان یافته، قاچاق مواد مخدر، تروریسم، بحران‌ها و نا آرامی‌های داخلی و مسائل زیست محیطی عمدتاً از مشکلات و دغدغه‌های امنیتی خود کشورهای اروپایی بود و نیازی نبود که لزوماً توسط یک قدرت خارجی کنترل شوند. در حقیقت فروپاشی ساختار دو قطبی و تغییر ماهیت مسائل امنیتی این فرصت، زمینه و بستر را برای کشورهای اروپایی مهیا کرد تا در اندیشه

^۱ European Policy Cooperation (EPC)

سیاست امنیتی و دفاعی مشترک باشند که در برگیرنده ترتیبات نوین و قدرتمند امنیتی و سیاسی باشد.

بحران بالکان و بحران کوزوو از جمله عواملی بودند که دول اروپایی را ترغیب نمودند تا به سازوکارهای نهادینه جهت دستیابی به دفاع مستقل بیشتر فکر کنند. تجزیه یوگسلاوی و بروز جنگ‌های قومی ناشی از آن در بالکان نشان داد که نه تنها اروپا می‌تواند به صحنه رویدادهایی تبدیل شود که امنیت منطقه را به خطر اندازد، بلکه کشورهای اروپای غربی قادر نخواهند بود در مورد اتخاذ یک سیاست مشترک در قبال تحولات ناگوار به توافق برسند.

در این راستا با توجه به تاکید آمریکا بر حفظ و ادامه رهبری خود بر سیاست‌ها و معادلات دفاعی امنیتی اروپا، تلاش می‌شود نقاط مشترک و اختلافات موجود در سیاست‌های آمریکا و اتحادیه اروپا در مسائل امنیتی و دفاعی اروپا مورد بررسی قرار گرفته و راهبرد هر طرف در این رابطه ارزیابی شود. بنظر می‌رسد آمریکا به هیچوجه مایل نیست موقعیت و رهبری بلامنازع خود در سیاست‌های دفاعی امنیتی اروپا را از دست بدهد و هرگونه حضور اروپائیان و مدیریت آنها در فرماندهی نیروهای ناتو و در تنظیم سیاست‌های دفاعی اروپا را صرفاً در چارچوب ناتو و تحت نظر آمریکا، می‌پذیرد.

«سیاست امنیتی و دفاعی اروپا» و نقش آمریکا پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در قاره اروپا موضوع اصلی این در نوشتار خواهد بود. پژوهش حاضر بر آن است تا با ارائه مستندات و شواهد متعدد و تجزیه تحلیل داده‌های مختلف طی دو دهه اخیر، تاثیر حضور آمریکا بر روند

سیاست‌های دفاعی و امنیتی در اروپا و تلاش کشورهای اروپایی در این مقوله بخصوص طی دو دهه
اخیر و بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی را مورد مطالعه قرار دهد.

فصل اول

کلیات تحقیق

۱.۱- بیان مساله تحقیق :

اتحادیه اروپایی برغم ضعف‌های ساختاری و عملیاتی خود در ایجاد یک ارتش واحد اروپایی، در عین حال می‌تواند بصورت چالشی برای سازمان پیمان آتلانتیک شمالی ناتو و آمریکا ظاهر شود. آمریکا به هر نحوی تلاش دارد که نفوذ خود در اروپا را که بر اساس ناتو پی‌ریزی شده و تاکنون نیز ادامه داشته از دست ندهد. هدف اروپا از نیروی نظامی، به دست آوردن موقعیت برتر در نظام بین‌الملل و بالا بردن نفوذ خود در تعاملات بین‌المللی در کنار ناتو و آمریکا است. پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و بازوی نظامی آن پیمان ورشو، اروپائیان به فکر سیاست دفاعی و امنیتی مشترک افتادند. با اقدام اروپا در جهت تشکیل سیاست دفاعی - امنیتی مستقل، جایگاه ناتو و آمریکا به عنوان هسته امنیت غرب دچار تغییراتی شد و بنظر می‌رسد دوران اوج همکاری‌های امنیتی فرآتلانتیکی دچار چالش شده است.

یکی از مهمترین مسائل مطروحه پس از جنگ سرد در غرب، موضوع تأمین امنیت در اروپا و نقش آمریکا در این رابطه است. اگرچه دوران جنگ سرد اکنون پایان یافته، اما به نظر می‌رسد هنوز نیاز برای ادامه حضور آمریکا برای امنیت اروپا وجود داشته باشد که عدم اطمینان از وضعیت آینده روسیه و وجود مشکلات جدید امنیتی در سطح قاره، عملیات تروریستی و قدرت یافتن گروه‌های تندرو و افراطی مانند القاعده و جریان‌های سلفی از دلایل اصلی آن است. حضور امنیتی آمریکا در اروپا در سازمان ناتو خلاصه شده و این سازمان از سوی برخی کشورهای اروپایی به عنوان مهمترین سازمان تأمین‌کننده امنیت در اروپا حمایت می‌شود. از سویی در زمان جنگ سرد نیازهای امنیتی آمریکا و اروپا متقابل بود، اما امروز به دلیل فروپاشی اتحاد شوروی این نیاز از سوی طرفین کاهش یافته است. از نظر آمریکا پایبندی واشنگتن به تعهدات خود در قبال امنیت اروپا ضروری است، اما

حد و مرز آن باید مشخص شود، زیرا این کشور نمی‌تواند کلیه منابع و نیروی خود را صرف این موضوع کند. آمریکا حاضر به مشارکت اروپائیان در ساختار دفاعی امنیتی اروپا می‌باشد، ولی تأکید دارد این امر باید در هماهنگی نزدیک با آمریکا و در چارچوب ناتو صورت پذیرد.

آمریکا با آگاهی از ریشه تفوق طلبی اروپا و با توجه به تمایل روبه افزایش آن نمی‌خواهد شاهد ساختار امنیتی - دفاعی مستقل با هویت کاملاً اروپایی باشد و فقط مقداری از آزادی عمل اروپا آن هم تحت کنترل ناتو را می‌پذیرد. آمریکا معتقد است شکل‌گیری نیروی مستقل اروپایی، ناتو را به عنوان سازمان اصلی دفاع اروپا تضعیف می‌کند و این کشور هم نقش خود را در اروپا از دست می‌دهد. در نتیجه آمریکا سیاست دفاعی - امنیتی و روابط اروپایی را از چشم انداز ناتو بررسی می‌کند. بدون ناتو اروپا نه فقط شکننده می‌باشد، بلکه از لحاظ سیاسی نیز دچار تنش خواهد شد.

از نظر طرفداران حفظ ناتو در اروپا، سازمان آتلانتیک شمالی ناتو عامل مهمی در دفاع و حفظ امنیت اروپا از هرگونه تهدید خارجی جدی ظرف ۶۰ سال گذشته بوده است. ناتو ادغام‌کننده منافع اروپا و آمریکای شمالی در هدف مشترک ایجاد صلح، ثبات و رفاه همیشگی در اروپاست. وجود ناتو به عنوان عامل ثبات در اروپا و همچنین برای ایجاد ارتباط امنیتی بین اروپا و ایالات متحده آمریکا ضروری و حیاتی است. نکته مهم اینکه استمرار مأموریت و فلسفه وجودی ناتو مورد تأکید اکثر کشورهای قدرتمند و کلیدی اروپایی از جمله انگلیس، آلمان و فرانسه است ولی این کشورها مایلند سهم بیشتری در سیاست‌های دفاعی امنیتی اروپا و در کسب پست‌های فرماندهی ناتو داشته باشند.

۱.۲- اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن:

بدنبال فروپاشی شوروی سوسیالیستی، اتحادیه اروپایی بار دیگر برای داشتن یک سیاست دفاعی امنیتی مستقل وسوسه شد. از زمان اجرایی شدن پیمان ماستریخت در دسامبر ۱۹۹۵، یک سیاست امنیتی و دفاعی مشترک مد نظر قرار گرفت. تأسیس ESDP در سال ۱۹۹۹ از سوی کشورهای اروپایی که از دیگر سو عضو سازمان ناتو نیز هستند، این احساس را ایجاد می‌کند که جانشینی برای پیمان ناتو بوجود آمده است. امری که فی نفسه مورد خوشایند آمریکا نمی‌باشد و آمریکا مایل نیست هژمونی آن در ساختار دفاعی امنیتی اروپا به چالش کشیده شود. هدف اروپا از نیروی نظامی به دست آوردن موقعیتی برتر در نظام بین الملل و بالا بردن نفوذ خود در تعاملات بین المللی در کنار ناتو و آمریکا است. با اقدام اروپا در جهت ایجاد سیاست دفاعی - امنیتی مستقل، جایگاه ناتو به عنوان هسته دفاعی امنیتی غرب دچار دگرگونی بنیادی شده و این امر زمینه ای برای چالش در روابط دفاعی امنیتی فرآتلانتیکی است. از طرفی، تعلل اروپائیان در پیشبرد قاطع یک سیاست دفاعی و امنیتی مشترک، وابستگی آنها را به ناتو و همراهی با سیاست‌های آمریکا کمابیش تداوم می‌بخشد. به طور کلی در خصوص نقش آمریکا در تأمین امنیت اروپا باید گفت پس از پایان جنگ سرد، این نقش تا حدودی کاهش یافته است ولی آمریکا همچنان بزرگترین و تاثیرگذارترین کشور در سیاست های دفاعی امنیتی اروپاست.

اروپائیان از یک سو خواهان بقا و حتی گسترش ناتو هستند، و از سوی دیگر اقدامات یکجانبه گرایانه ایالات متحده، باعث ترس اروپائیان از حملات تروریستی و واکنش روسیه در نزدیکی مرزهای خود می‌شود. در شرایط کنونی پس از پایان جنگ سرد، اروپا به طور اجتناب‌ناپذیری سهم بزرگتری در دفاع از خاک خود به عهده خواهد داشت که این نکته بازتاب واقعیت قدرت اروپاست.

البته اروپائیان همچنان ناچار به پیروی از خط مشی سیاسی دفاعی آمریکا در معادلات دفاعی امنیتی اروپا هستند.

آمریکا سیاست دفاعی امنیتی اروپا را به عنوان تهدیدی برای خود می‌داند و معتقد است که اروپائیان علیرغم داشتن یک هویت اروپایی می‌توانند هم چنان دارای گرایش‌های آتلانتیک‌گرایانه نیز باشند. به عبارت دیگر آمریکا می‌تواند مسئولیت‌ها و تعهدات یک اروپای واحد و مستقل را تحمل کند و حتی آن را به عنوان شریک و متحدی که دنباله‌رو سیاست‌های آمریکا باشد قبول کند، چرا که در این صورت اروپا نیز می‌تواند باری از مسئولیت‌ها و تعهدات آمریکا در نظام بین‌المللی را از دوش آن بردارد، اما آمریکا این چنین اروپایی را تنها تا جایی تحمل می‌کند که به عنوان رقیب و تهدید هژمونی آمریکا در نیاید.

با توجه به مسائل فوق، بنظر می‌رسد سیاست‌های آمریکا در ساختار دفاعی - امنیتی اروپا و چالش‌هایی که گاهی با روسیه بوجود می‌آید (مانند سامانه موشکی آمریکا در اروپای شرقی)، حائز اهمیت است. از طرفی، دیپلماسی دفاعی امنیتی آمریکا می‌تواند اختلافات و چالش‌ها و همچنین تعامل و همکاری با کشورهای اروپایی را بدنبال داشته باشد و مجموعه این مسائل انگیزه بسیار قوی برای یک پژوهشگر مطالعات منطقه‌ای بوجود می‌آورد تا روابط اروپا و آمریکا را در حال و آینده مورد مطالعه و بررسی قرار دهد و گرایش هر یک از طرفین در جهت‌گیری‌های سیاسی و استراتژیک در یکی از مهمترین مناطق دنیا را ارزیابی و تحلیل نماید.

۱.۳- اهداف تحقیق :

در این تحقیق تلاش می‌شود مسائل کلیدی و عمده‌ای که امروزه در فضای سیاسی، دفاعی و امنیتی اروپا وجود دارد مورد بحث و ارزیابی دقیق قرار گرفته و با استفاده از منابع اصلی و ذیقیمتی که چه در داخل کشور و چه منابع جدید و دست اول لاتین در خارج از کشور وجود دارد، به پرسش‌ها و جنبه‌های مختلف تحقیق پرداخته شود و یک دید واقعی و عینی از موضوعات مورد بحث ارائه گردد.

در این راستا با توجه به تأکید آمریکا بر حفظ و ادامه رهبری خود بر سیاست‌ها و معادلات دفاعی امنیتی اروپا، در فردای فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، تلاش می‌شود نقاط مشترک و اختلافات موجود در سیاست‌های آمریکا و اتحادیه اروپا در مسائل امنیتی و دفاعی اروپا مورد بررسی قرار گرفته و راهبرد هر طرف در این رابطه ارزیابی شود. بنظر می‌رسد آمریکا به هیچوجه مایل نیست موقعیت و رهبری بلامنازع خود در سیاست‌های دفاعی امنیتی اروپا را از دست بدهد و هرگونه حضور اروپائیان و مدیریت آنها در فرماندهی نیروهای ناتو و در تنظیم سیاست‌های دفاعی اروپا را صرفاً در چارچوب ناتو و تحت نظر آمریکا، می‌پذیرد.

۱.۴- سوالات تحقیق :

سؤال اصلی:

نقش آمریکا در سیاست‌های دفاعی امنیتی اروپا پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی چیست؟

سوالات فرعی:

سوالات فرعی که در این تحقیق مطرح است عبارتند از:

۱- چالش‌های آمریکا و اروپا در ساختارهای دفاعی امنیتی اروپا کدام است؟

۲- رویکرد آمریکا نسبت به سیاست‌های دفاعی امنیتی اروپا پس از فروپاشی شوروی چیست؟

۳- تعامل سیاست‌های دفاعی امنیتی آمریکا و اروپا کدامند؟

۱.۵- فرضیه تحقیق :

پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، آمریکا مایل است اروپائیان تحت مدیریت این کشور

سهم بیشتری در سیاست‌های امنیتی و دفاعی اروپا برعهده گیرند.

۱.۶- متغیرهای تحقیق :

متغیر مستقل : علاقمندی اتحادیه اروپا به داشتن سیاست دفاعی امنیتی مستقل

متغیر وابسته : حضور سازمان دفاعی ناتو به رهبری آمریکا در ساختار دفاعی امنیتی اروپا

۱.۷- تعریف مفاهیم :

اتحادیه اروپایی: مجموعه‌ای ۲۷ عضوی به عنوان یکی از اصلی‌ترین شرکای تجاری جمهوری

اسلامی ایران بعد از انقلاب اسلامی می‌باشد. لذا در نگارش پژوهش حاضر، واژه "اتحادیه اروپایی"

مورد استفاده قرار گرفته است. دو دلیل از دیدگاه نگارنده در این شیوه نگارش قابل توجه است. یکی

با توجه به ترجمه فارسی واژه European (در European Union) به معنای اروپایی و دیگر،